

HECE TASLARI

aylık şiir dergisi

72.on5şubat2021

hece taşları

aylık şiir dergisi

yayın yönetmeni

tayyib atmaca

son okuma

metin özarslan

kapak fotoğrafı

yasin mortaş

muhabbet yeri

haydarbey mh. 32077. sokak
armada/2 d blok nu: 6
onikişubat / kahramanmaraş

0535 391 92 50

hecetaslaridergisi@gmail.com

72 sayı 15 Şubat 2021

issn 2149-4509. (e-dergi)

BU SAYIDA

● Tayyib Atmaca / Bu Yanaşık Hece

Burada Biter

● Muhammed Aşar / Türklük Destanı

● Muhammed Bizar/ Aşikâr Sebebim

● İbrahim Eryiğit / Tabiat Güzellemesi

● Mehmet Bircan / Örü-Turun

● Mustafa Sade / Doğrudur

● Mehmet Osmanoğlu / Hafakan

● İbrahim Karalı Davutoğlu / Türkistan

● Hakan Hadi Kadioğlu/ Gönül Adamı

● Hatice Ayşe Hasan/ Edâmallah

● Ali Kemal Mutlu / Seni Sevmek

Benim 'Ülkü'm Sevdiğim

● Tacettin Şimşek / Günlük

Konuşmadan Aruza

● Sündüs Aslan Akça/ Son Beyan

● Mehmet Pektaş / Gülistanda Kış Fashı

(Divan Edebiyatında 'Şitaiyye'ye Dair)

● Necibe Taşkın Çetinkaya / Üşüyorum

● Səxavət İzzəti / Gedirəm / Dolanır

● Metin Özarslan / Sınav

● Tayyib Atmaca

Bu Yanaşık Hece Burada Biter

Ana sütü gibi Türkçemiz vardı, pişirdiğimizde kaymak olurdu, arada bir dümen döndü herhâlde, tadı gönül soframızdan çekildi, dilimizi kaba sözler kuşattı, konuşarak anlaşmayı unuttuk, beyin dam demeden dil mertek dedi, sükût nerde durur söz nerde başlar, bahanesiz kimse kimseye gitmez, artık yaza yaza uzaklaşırız, kimi dünya etrafında dönüyor, kimi kendi ekseninde kaybolur, bütün yönler birbirine benziyor, nereye gidelim nasıl gidelim, biz gönül gütmeye yayla ararız, herkes yetkin söz peşinde dolaşır.

Bezirgânlar çarşısında çağ hasta, kimse bir şey söylemez bu hususta, kalfanın yüzüne bakmıyor usta, merhaba vurulmuş muhabbet yasta, kara cahillerden kurtulmak için, kim kendini okumaya başlasa, cik cik öter durur bühtan kuşları, her dergi sahibi bir kelle kesen, ayrı bir eyalet yayınevleri, para karşılığı kitap basarlar, kendisine yan bakan bir yazarı, sosyal medya meydanında asarlar, böyle böyle kötü şair yazarlar, poh poh ile günden güne azarlar, danışıklı dövüş tertip ederek, bir şekilde birbirini pazarlar.

Tanrı parpacığı haşa şairler, vadilerde şaşkın sarhoş gezerler, karın boşluğunda sözler dizerler, bir kere boş seda bırakmak için, kıvranır dururlar geceler boyu, bir at gibi kişner nefsi her sabah, yazdığı şiirler amuda kalkar, edebiyat tekelinde onların, yazdığı dergiler dünyada tekten, herkesin yazdığı kutsal metinler, dokunsan yanarsın dokunmasan da, kiminin burnunda bir uzun direk, kiminin gözünde bir nokta ağrı, hele bir de derya deniz olan var, sinirlendiğinde bir tsunami, önüne çıkanı boğup yutarlar.

Sözü tartıp söylemeye çalıştım, incindiğim incittiğim olmuştur, kime gül yerine bir taş attıysam, önüme düştüyse nefsim vay bana, edebiyat çarşısında gezerken, külhanbeylik yaptım ise mazluma, edepsizlik etti isem bilmeden, şanı büyük bağışlayan adına, yeryüzünde görüştüğüm yüz yüze, ya da gönlümüze gönlünü koyan, dostlarımız bizi bağışlasınlar, yarın yer altına kanat açarız, şeb-i yelda oldu bana her gece, *artık demir almak günü gelmişse*, bu limanda beni kimse tutamaz, burada bitsin bu yanaşık hece.

● Muhammed Avşar

Türklük Destanı

Ben Ural'dan Altay'a süzülüp inen rüzgâr
Sir Derya'dan Hazar'a yükselen bir dalgayım
Tanrı Dağı'ndan koşup Uyvar önüne kadar
Üç kıtaya vurulan yürekteki damgayım;

Doruklarda kartalım bozkırlarda gök böri;
Ötüken'den başlayan zaferin türküsüyüm;
Kılıçların kalkanı dövdüğü günden beri;
Tarihteki en cesur milletin ülküsüyüm;

Savaş meydanlarında kanla yazılan destan
Namertlerle yapılan delikanlı kavgayım
Güneşi bayrak yapan gök çadırı Oğuz Han
Kutlu Turan ellerde şanlı Alp Er Tunga'yım

Ey Türk! Yazan ölümsüz kitabeyim Orhun'da;
Kırk erle Çin'i basan Kürşatların soyuyum;
Candan canandan geçip Kızılelma uğrunda;
Ölümlle güreş tutan ecdadın torunuyum;

Taşkent'te Alpamış'ım, Isık Gölde Er Manas;
Türkçenin surlarında ben Kaşgarlı Mahmut'um;
Bir ayağım Tuna'dır diğer ayağım Talas;
Ben kopuzun atası Bilge Dede Korkut'um;

Malazgirt'te Alparslan, Kudüs'te Selahaddin;
Zalimlerin korkusu mazlumların sesiyim;
Caber'de Süleyman Şah, Konya'da Alaaddin;
Kökleri üç bin yıllık bir çınar gölgesiyim;

Ben Yesi'de Ahmet'im, namım Pir-i Türkistan;
Rumeli'nde at süren Sarı Saltuk eriyim;
Kırşehir'de ahiyim, üstadım Ahi Evran
Nevşehir'de Pir Hünkâr Hacı Bektaş Veli'yim;

Kıyamdaki dik duruş secdedeki duayım;
Bir bedende iki can Muhammed'le Ali'yim;
Aşka okunan ezan, arşa çıkan salayım;
Gönlü Yunus olanın Hak söyleyen diliyim;

Söğüt'te Osman Gazi, Haliç'te Sultan Mehmet;
Surlarda sırra eren Ulubatlı Hasan'ım;
Alçaklara cezayım gariplere merhamet;
Harpte kükremiş aslan seviyorken insanım;

Kıtalar ötesinden at koşturup dötrnala,
Uğruna can verilen davanın neferiyim,
Cenkten cenge koşarken, ölüme ramak kala;
Cennete gülümseyen ordunun askeriyim;

Bakışım çelik hançer gözlerim keskin pusat;
Nevruzdaki dövülen demirlerin koruyum;
Nerde bir zulüm görsem kanımda kişner kırat;
Çamlıbel'den ses veren Koçyiğit Köroğlu'yum;

Kanla vurulan mühür, sözle atılan nakış
Can sağ iken düşmana yurt vermeyen şairim;
Kâğıda sızan feryat kalbe düşen haykırış;
Vatan için yazılmış en mukaddes şiirim;

Trablus'ta yarayım, Balkan Harbi'nde çile;
Serhatlerde sancağın döktüğü gözyaşıyım;
Cesaretin destana döndüğü Çanakkale;
Omuzunda vatanla ben Seyit Onbaşı'yım

Buz tutan hayallerin öldüğü kara kışta;
Umutlara sarılmış kar beyazı kefenim
Aralık geldiğinde her yıl Sarıkamış'ta;
Donan doksan bin şehit seksen milyon bedenim;

Afakın çizgisini karanlık günler sarsa;
Güneşin aydınlığa yeniden doğuşuyum;
Samsun'dan Amasya'ya Erzurum'dan Sivas'a;
Mavi gözlü bir kurdun heybetli duruşuyum

Bir yanım Dumlupınar, öbür yanım Sakarya;
Ankara'nın üstünde selam duran hilalim;
Sürüyle saldırırken üstüme bütün dünya;
Ben Kazım Karabekir, ben Mustafa Kemal'im

İzmir'de Hasan Tahsin, Maraş'ta Sütçü İmam,
En şerefli mermiyim mavzerin namlusunda;
Hürriyete esirim yanımda on bin adam;
Kuva-yı Milliye'yim mahşerin avlusunda;

Üsküp'teki hasretim, Kerkük'te yanan yürek;
Gurbet olmuş yurtların göğsündeki acıyım;
Şuşa'da harı bülbül, Urumçî'de son çiçek;
Yeşeren duaların kalpteki miracıyım;

Aytmatov'da toprağım, Cengiz Dağcı'da sürgün;
Hürriyete içilen er dolusu badeyim;
Başkaldıran diliyim Abdürrahim Ötkür'ün
Esarete kaşını çatan Vahapzade'yim;

Ben siperde Mehmet'im, alçakların korkusu,
Hıyanete düşenin cehennem ateşiyim;
Kandil'de askerimin "Memleketim" türküsü;
Gölbaşı'nda polisin şهادet güneşiyim;

Tankların karşısında saf imanla dururken;
Hakk'a teslim olanın gökte mezar taşıyım
15 Temmuz gecesi ruhundan vurulurken,
Can veren masumların özbeöz gardaşıyım;

Yedi devlet bir millet, tarihim şanla dolu;
Dilim Türkçe konuşur yurdumun adı Turan,
Gözlerim Türkistan'dır yüreğim Anadolu;
Beyanımdır cihana varsa adımı soran...

Hazreti Peygamber'in sevgili ümmetiyim;
Hakk'ı tutup kaldıran asil Türk milletiyim

● İbrahim Eryiğit

Tabiat Güzellemesi

Dolar insan ruhuna tabiatın neşesi
Buğday başaklarını sarıveren güneşi
Kırmızı sancağını yüceltirken gelincik
Açılır gözlerinde Cezayir menekşesi

Gece tavuğu kirpi sessiz gezer bahçede
Ağustos böcekleri meşk içinde cezbede
Bülbüller şakır durur ruh verir tabiata
Kokun kaplar her yeri tütsü olur gecede

Günebakanın yönü değişir gün boyunca
Yaprakların dansları rüzgârların huyunca
Yeşil renge boyalı tabiatın her yanı
Âşık kendinden geçer yâr sesini duyunca

Denizin dalgaları kumları öper gibi
Bazen de hırçınlaşır kendini döver gibi
Göle düşer akşamdan dolunayın ışığı
Hayale sarılı düş maşukun sırlı terkibi

Bilinmez dağın yası heybetli duruşundan
Kar bulut ve rüzgâr eksik olmaz başından
Sular kopar bağrından hayat verir doğaya
Âşık dağdır maşuka adını duyurmadan

● Mehmet Bircan

Örü-Turun

Türk dişine kan deęende,
Türke düęün, toy kurulur...
Yaęı Türke el deęende,
Asena'yla soy kurulur...

Kaęan, katun okur ili,
Turan için geç İtil'i,
Akın ister Türk'ün tili,
Kurultayda oy kurulur...

Motun bize olsa kaęan,
Kanglı, Kalaç kursa tümen,
"Daha deniz daha müren",
Göge altın yay kurulur...

Dumrul kuru çaya dursa,
Oğuz oęlu taya dursa,
Kılca kopuz küye dursa,
Ak otaęda boy kurulur...

Bayındır Han ülüş eyler,
Örü-turun, varın beyler,
Korkun bre tekfur, keyler,
Tacın, tahtın zay kurulur...

Tabgaç budun sabı süçig,
Yontmaz edgü bilge kişig,
Tinglamazsan bengü bitig,
Görklü suda Vey kurulur...

Bilge sözün duy, eşidgil!
Iduk yer-su topraęın il,
Ötüken Yiş bırakma, bil:
Topraęında pay kurulur...

Sözün tutun *Targutay*'ın,
Adın anın Gök Kutay'ın,
Hem Ötüken hem Altay'ın,
Bozkırında Çuy kurulur!..

● Mustafa Sade

Doğrudur!

Doğrudur! Gam bana hüküm sayılır
Doğrudur! Ezelden köküm sayılır
Ruhumu sarmışken fikir çilesi
Doğrudur! Her şiir yüküm sayılır...

Çok görme be birader! Dert doluyken bedenim
Köhne zamandan keyfe an verdiğim doğrudur!
Bazen iki damla yaş intihara nedenim
Bazen bir yavru kedi yüreğime ağrıdır
Aldığım her nefeste can verdiğim doğrudur!

Doğrudur! Şebneme değsem nem yanar
Doğrudur! Bağrım da cehennem yanar
Olsaydı bağrına basardı elbet
Doğrudur! Yanarsa tek annem yanar...

Sevdiklerim diliyle bağrımı söktüğünde
Bulut yüklü bakışım arzumu döktüğünde
Sırtımdaki gam yükü belimi büktüğünde
İçimden bir ses der ki; eğilme ha, doğru dur!
Uykusuz, kaç geceye tan verdiğim doğrudur!

Doğrudur! Her zehrin badesi bende
Doğrudur! Her dehrin vadesi bende
Soluduğum hava efkâr damıtır
Doğrudur! Her kahrın Sade'si bende...

● Mehmet Osmanoğlu

Hafakan

gün geceye sarılıp sessizce uyuyunca
depreşir sızıların gün kurusu suçlardan
yoldaşlık eder sana ıssızlığın boyunca
çıkıp gelen bir yangın şu kızıl yamaçlardan

bir dehşet kanatlanır içinde birdenbire
sükûnun çığlığından kuş gibi ürperirsin
koyulursun sessizce bilinmez bir sefere
çapraşık kaygıların kıskacında erirsin

yol uzun, yükün ağır, geçitte haramiler
ne mümkün firar etmek kuşku gölgelerden
bir bir demir almakta güvendiđin gemiler
yanıp sönen bir umut göz kırpsa da ilerden

her ne yana bakınsan bir heyula gölgesi
tenini tırmalarken demir tırnaklarıyla
çınlar kulaklarında hayaletlerin sesi
bu şehir ürkütüyor metruk sokaklarıyla

karanlık perde perde derinleşir kuytuda
devrilip bir köşeye biraz nefeslenirsin
tüm eşya esrârengiz, netâmeli, uykuda
şu önünde seğırtten serâba seslenirsin

sanrılarla örülü muhayyile gayyası
düşer kanatlarına zehrini zerkederek
tepişir üzerinde son nefes muamması
büyür hafakanların sol yanında giderek

hüzünler kan emerken yıldıgın gülüşlerinden
birilmek sarmalanır nefesinin boynuna
devrik hülyâlar geçer sancılı düşlerinden
bırakırsın kendini vehimlerin koynuna

dilinde, damađımda burkuntulu saatler
köz olur bedeninde şu nedamet hırkası
içinde alacalı, şüpheli cinayetler
teninde raşelerin çekilmez fiyakası

titrer bakışlarında bulanık bir seğırtme
son sözün fısıldanır belki kulaklarına
savrulur zamanın dehlizlerinde yitme
bütün ömrün dolanır şimdi ayaklarına.

● İbrahim Karalı Davutoğlu

Türkistan

Altaylarda durur temelim, köküm
Benden ayrı kalan toprağım, mülküm
Gönlümde yaşıyan en büyük ölküm
Her atıřta sensin kalbimde atan
Hasretin acıdır canım Türkistan.

Benim ırkım bana basiret oldu
Ařiret kalmadı, hep devlet oldu
Ele âdet, Türkçe bed âdet oldu
Bizden řikâyetçi o cennet vatan
Fakat kurulacak güzel Türkistan.

Bir gün olur elbet çözüür buzlar
Gene eşkin eşkin çalar kopuzlar
Özbekler, Kırgızlar yiğit Ođuzlar
Biraz daha sabret, az kaldı dayan
Mutlak kurtulacak güzel Türkistan.

Uygurlar, Kazaklar inledi durdu
Zamanı bekleyip, dinledi durdu
Bütün Orta Asya hep Türkün yurdu
Kırımlı Nahcivan, Can Azerbaycan
Elbet kurtulacak güzel Türkistan.

Yetmiş milyon Türkün canım kardeşim
Kan kandan ayrılmaz kanım kardeşim
Âdetim, ananem şanım kardeşim
Atam, ecdadımdır orada yatan
Yeter kurulacak büyük Türkistan.

1968 Adana

Gönül Adamı*

●Hakan Hadi Kadioğlu

“Toprak ol toprak ki, gül bitsin sende,
Topraktan başka yok, kavuşan güle”

Başka dillerde olmayan bir sözcük; gönül. Sanırım bir Türk'ün beyninde oluşturduğu çağrışımları hissedebilmek için bir Türk'ün ömrünce geçirdiği dil dünyasının manevi atmosferini teneffüs etmek gerek. Bunu bilmek mümkün olabilir; hatta anlaşılabilir, lakin hissetmek ancak Türkçenin sinesinde soluklanıp, olgunlaşmakla olabilir.

Gönül kalp değildir, yürek değildir. Anlak, bellek hiç değildir. Görünmez ama görür, dokunmaz ama dokunur. Hiçbiri değil, belki hepsidir. Olgunlaşmış, noksanlarını tamamlamış bir bütün insandır belki.

Yine sadece Türkçemizde var olan ve irfanımızla, kültürümüzle hayatiyet kazanan terkiptir, gönül adamı. Kendisi, mefhumu muhalifi dahi uzun uzun, anlata anlata bitirilemeyen anlam, derinliği, söyleyiş güzelliği olan ifadedir. En menfi kişinin en saldırgan söylem ve eylemlerine dahi tahammül, sabır ve herhalde müspet duruş, tavır, davranış içinde olabilmektir. Bunu kazanabilmek bir ruhsal eğitim sürecinin mahsulüdür. Bu talim, terbiye zor yoldur; çileli, meşakkatli.

“Dilden gâmidür eyle
Canınla huzur eyle
Tefviz-i umur eyle
Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyle”

Gönül adamı bütün bu anlam ve soyut zenginliğine rağmen bir an kaba ses şeklinde algılansa da mana ahengi kurtarıyor.

Gönül adamı sadece insanlarla ilişkilerinde bu engin, yüce ruh zenginliğini sergilemez. Onun kemali canlı cansız her yaratığa karşıdır. Yaratılmışların halini, dilini bilmek, hakikati, eşyanın hakikatini bilebilmek, anlayabilmek ilmüne sahiptir. Evet bu ilimdir, belki en hakikisinden, en faydalısından... canlı cansız tüm varlıkların maddi düzlemde do-

ğalarını, yapılarını, davranışlarını araştırmak, çözererek anlamak ki fen ilimlerinin işidir ve kavrayan fen sahibi olarak anılır. Bir de bunların varoluşlarını ve aralarındaki ilişkilerin nedensellikleri ile sonuçlarını, ek olarak işleyişlerinde cereyan eden keyfiyetin soyut tarafını kuralları ve maksatları ile öğrenmek çabası ve işi vardır. İşte bu sırrı arama, bulma ve bilme eylemidir ki ilim olarak adlandırılır.

Evreni bir eser kabul ederek onda var olan tüm yaratıkları kendi lisanlarıyla anlattıkları biçimde dinlemek, manalarını ve ne anlamda söylendiklerini düşünmek, bir adım ötesine geçerek müessirin söylediğini idrak etmek gerekir. Hal böyle olunca konuşan kim olursa olsun ve ne derse desin ister hal diliyle, ister sözle söylesinler denilenler hep ve sadece yaratana anlatır. İyi ya da kötü, güzel yahut çirkin muhatap olunan, duyulan, karşılaşılan durumun nereden geldiğini idrak etmeyi icap ettirir.

Bu yolda ilim ve hilm ve tefviz kazanabilen kişi ancak gönül adamı vasfıyla adlandırılabilir. Gönül adamı iyinin de kötünün de gerçek kökenini derinlemesine bildiğinden yaşarken karşılaştığı, maruz kaldığı olumsuzluklara tahammül, sabır ve şükür ile karşılık verir. Aksine güzellik ve hoşluklarında kaynağını, kökenini bilir; takdir, tebrik, teşbih ve şükür ve hamd ile mukabele eder. Mihmandarı ilim, irfan, muhabbet ve inançtır.

Dingin ruhun, berrak zihnin, mutmain kalbin tecessüm ettiği kişidir, gönül adamı. Sığ ve kısa ömürlü dünyanın galeleri içerisinde bu yolu seçerek ilerlemek sınırlı ilimle uğraşan, aceleci, fevri, sabırsız ve tahammülsüz kişilerin boyunu da boyutunu da çok aşar. Ancak;

“Bil kâzi-i hâcâtı
Kıl âna münâcâtı
Terk eyle murâdâtı
Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyle”

“Geçmiş Zaman Karalamaları”ndan

● Hatice Ayşe Hasan

Edâmallah

Hâlâ es'ab-ı umur, hâlâ umudum Yüce
Yüsra'da derin sancı sancıma yâr adın yâr
Vâv'lığımla Vedûd'a boyun büktüğüm gece
Yok olmaya mahkûmken sen bana yâradın yâr
Yüsra'da derin sancı sancıma yâr adın yâr

Şükrümü tesbih ettim elhamdülillah doydum
Aciz kul dergâhında dilensin edâmallah
Kudretine başımı koç niyetine koydum
Hâksızlıklara dilim bilensin edâmallah
Aciz kul dergâhında dilensin edâmallah

“Sen”, ki yarattığını imtihân'dan geçiren
Yâr'e yârattığını kader şahit tutulur
En şiddetli acının şerbetinden içiren
Senin hatrına ya Rabb her zülüm unutulur
Yâr'e yârattığını kader şahit tutulur

Bismillâh dediğinle kible'ye doğrul hemen
Günâhın bilekleri birden bire bükülsün
En koyu hicrânlara kâfidir Rabbim demen
Yanan günâh sonrası kalan bir avuç külsün
Günâhın bilekleri birden bire bükülsün

● Ali Kemal Mutlu

Seni Sevmek Benim 'Ülkü'm Sevdiğim

Bâğ-ı iremde bir ağaç dalıdır
Kirpiğin ki salıncaklar kurarım

O kevserler kahve olur b/akışır
Hatırını gözlerinden sorarım

Her rüyamda tavus kuşu görürüm
Muştuları saçlarına yorarım

Bir şelale esintisi fısıldar
Omuzunda rüzgârları tararım

Albenisi uçurumdur burnunun
Dudağında abı hayat ararım

Göz arımın çiçeğidir konduğu
Ayva tüyün firdevslere firarım

Levh-i kalem mi çekmiş çizgisini
Huşu bulur kaşlarında ikrarım

Atlantis'in diplerinden seslensen
Ummanları ortasından yararım

Ve "Kurbanım ol!" dese bakışların
Korkuların kalemini kırarım

Sana vuslat hasretiyle üşürsem
Gülüşünü yorgan diye sararım

Nazarımın altındayken çırpınır
Gün yüzünü seyreylerken esrarım

Endamını servilerde unutma
Her serviye halef sanır ısrarım

Cennet senin cemalindir sevdiğim
Seyretmeyi ödül bilir tekrarım

Yedi iklim car köşeyi dolışsam
Gerdanında eğlenmektir kararım

Günlük Konuşmadan Aruza

● Tacettin Şimşek

Markettesiniz. Önünüzden giden ailenin kadın ferdi, eşine raflardan birini gösteriyor ve “Çöp torbası alsak” diyor. Sesi duydunuz mu? *Tak tak ti ki tak tak*. Ya da şu: *Beş beş yedi beş beş*. Yetmediyse, başka söz dizileriyle de aynı sesi tekrarlamak mümkün: *Yüz yirmi sekiz bin, Cimbom yine galip, ben başbakan olsam, olmaz ki birader, yanlış yapıyorsun*.

Bir başka ritme bakalım!

Süpermarket, Bizim Bakkal, sizin dükkân...

Her tarafta koca koca afişler: *İndirim var, indirim var. Yüzde yetmiş indirim var*.

Aynı markettesiniz. Zeytin, peynir gibi kahvaltılık bir şeyler alacaksınız. Fiyatlara göz gezdiriyorsunuz. Dudağınız uçukluyor. Peynir mi, yoksa zeytin mi daha pahalı, merak ediyorsunuz. Ola ki birini diğerine tercih edebilirsiniz. Fiyat etiketlerine bakıyorsunuz. İçinizden bir ses: Peynir gibi zeytin de acayip pahalıymış. Oldu işte. Bakın siz de farkında olmadan bir ritim tutturdunuz.

Nasıldı? *Peynir gibi zeytin de acayip pahalıymış*. Yani tıpkı şu ses: *Yetmiş yedi milyon yedi yüz yirmi sekiz bin*. Ya da az önceki seslerle ifade edersek: *Tak tak ti ki tak tak ti ki tak tak ti ki tak tak*. Veya dilersemeniz sayılarla tekrarlayalım: *Beş beş / yedi beş beş / yedi beş beş / yedi beş beş*.

Yolda yürüyorsunuz. Karşı kaldırımında biraz iri kıyım bir çocuk muhtemelen kendisinden üç yaş küçük ve oldukça zayıf bir çocuğa tekme tokat giriyor. Dayanamıyor, gidip ayırılıyorsunuz. Kızıyorsunuz: *Oğlum, niye dövdün çocuğu?* Alın işte, yine aruz. Yine aruzun sesiyle, ahengiyle, ritmiyle konuşunuz. Yani: *Beş beş / yedi beş beş / yedi beş*.

Çocuklar sokakta top oynuyorlar. Melik topu ortalıyor, Muhsin topa bir vole vuruyor; top gidip Müzeyyen halanın camını kırıyor. Muhsin’in ilk çılglığı: *“Eyvah, camı kırdım.”* oluyor. Kaçıp köşeye saklanıyor. Müzeyyen hala topu vermemekte kararlı: *“Vermem, topu vermem.”* diyor. Alper’le Melik, Müzeyyen halaya yalvarıyorlar: *“Nolur topu versen.”* Bir yandan da Muhsin’e sesleniyorlar: *“Madem topa vurdun. Git şimdi de sen al.”* Yani tıpkı şu ses: *Beş beş / yedi beş beş*. *Yüz yirmi dokuz bin*. Cennet gibi yurdum. İstanbul’u gördüm.

“Geçen yaz ne yaptın?” sorusuna *“Almanya’ya gittim.”* cevabını veren Vildan da; *“Ablam beni dövdü.”* cümlesiyle Vildan’ı babasına şikâyet eden Ahsen de; trafiğe kızdığı için burnundan soluyan ve *“Kan beynime çıktı.”* diyen Nurettin dayı da; her sezon başında Trabzon için *“Mümkünse bu yıl şampiyon olsak mı, ne dersin?”* diyen Said amca da müşteriye; *“Çok taze çayım var, buyur abi!”* diye bağırarak genç garson da, eve geciken eşine kapı ağzında *“Nerde kaldın?”* diye çıkışan ev hanımı da aruzla konuşuyor.

Tekrarlayalım: *Eyvah camı kırdım. Almanya’ya gittim. N’olur topu versen. Ablam beni dövdü. Kan beynime çıktı. Yağmur yağacakmış. Bir kez daha anlat. Yüz yirmi sekiz bin.*

Şimdi de şu heceleri okuyalım: *Mef’ülü fe’ülün* Aynı ritim, aynı ses, değil mi?

Başına bir kaza gelip nasihatler duyan biri, *“Damdan düşenin hâlini damdan düşen anlar.”* diyorsa aruzla konuşuyor demektir.

Görüldüğü gibi, *Mef’ülü fe’ülün* kalıbı, bizim *“beş beş / yedi beş beş”* ya da *“Samsun Rize Batman”* kelimeleriyle kurduğumuz ses dizisinden farklı bir şey değil.

Zeyyat Selimoğlu

İlhan Demiraslan

Arif Nihat_Asyâ

Mahmut Hekimoğlu

Uzatalım söz dizisini:

Dün söylediğin neydi unuttum.

-Aslan mı cesur kurt mu cesurdur?

-Aslan da cesur kurt da cesurdur.

Beş beş / yedi beş beş / yedi beş beş

Yârin dudağından getirilmiş

Bir katre alevdir bu karanfil (Ahmet Haşim, *Karanfil*)

Daha uzun birer cümle kuralım:

-Ceylan mı güzel, kuş mu güzel, at mı güzeldir?

-Ceylan da güzel, kuş da güzel, at da güzeldir.

Mef’ülü mefâ’ilü mefâ’î lü fe’ülün ya da fa’lün fe’ilâtün fe’ilâtün fe’ilâtün

Yetmiş yedi milyon yedi yüz yirmi sekiz bin

Yahya Kemal'in üç ayrı şiirinden alınmış mısralar okumaya sıra geldi mi acaba? Okuyalım bakalım:

Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik

Bin atlı o gün dev gibi bir orduyu yendik (Yahya Kemal, Akıncı)

Yani:

Tak tak ti ki tak tak ti ki tak tak ti ki tak tak

Tercih edilen vezin ve kalıbın işlenen tema ile çok yakın ilişkisi kurulabilir. Şair, hareketli bir sahneyi tasvir ederken, hecelerın ses değerlerinden faydalanmak ister. Vurgulu iki hece ileri atılışı sezdirir. Ardından gelen iki vurgusuz hece duraklama, sonra tekrar iki vurgulu hece, hareketin hızlanarak devamını düşündürür.

Artık demir almak günü gelmişse zamandan

Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan (Yahya Kemal, Sessiz Gemi)

Şiirin yolculuk/ölüm temi üzerine kurulduğunu hatırlayınız. Omuzlarda bir tabutu taşıyan insanların derin sessizliğine eşlik eden adımları hissedilmiyor, ayak sesleri duyulmuyor mu? İlk iki hece hareketin başladığını, tabutun musalladan omuzlara alındığını; takip eden iki hece, derin bir sessizlik içinde yol alan kalabalığın belli belirsiz ayak seslerini duyurur.

Körfezdeki dalgın suya bir bak göreceksin

Geçmiş gecelerden biri durmakta derinde. (Yahya Kemal, Geçmiş Yaz)

Bu dizelerde de, canlı ve hareketli yaşanmış bir dönemin, hatıra düzleminde ifadesi var. Körfezdeki dalgın su dalgalanmaktadır. Dizedeki ilk iki vurgulu hece, bu dalgaların sesini, takip eden iki vurgusuz hece de denizin durgunlaştığını duyurur gibidir. Önce dalgalı iken sonra durgunlaşan deniz, veznin duyurduğu sesle birlikte, hızlı yaşanmış bir aşk döneminden sonra durgun bir döneme girmiş insanın ruh hâlini de sezdirir.

Demek ki vurgulu hecelerle başlayan vezinler genellikle hareket, canlılık ve faaliyetle ilgili temaların işlenmesinde, yüksek perdeden seslenişlerde kullanılmaktadır. Mesela savaş sahnesini tasvir edecek şair, vurgulu hecelerle başlayan aruz kalıplarını kullanabilir. Dövünerek ağlayan biri için de pekâlâ bu ritimden yararlanılabilir. Ya da rüzgârlarla yarışırçasına koşan bir atı anlatırken söz konusu kalıplardan biri tercih edilebilir. Öyleyse bir

şiirde kullanılan vezin, rastlantı ile izah edilemez. O, şairin işlediği temaya en uygun sesi arama endişesinin bir sonucu olarak seçilmiş ve kullanılmıştır.

Şimdi biraz daha eskiye gidelim isterseniz. Adına divan edebiyatı, eski edebiyat ya da "klasik edebiyat" dediğimiz döneme ait örneklere yaklaşmak için henüz erken mi? Hiç de değil. 13. yüzyıldan 19. yüzyıla yaklaşık 600 yıllık bir dönemi dolduran on binlerce örnekten ikisi:

Gönlüm açılır zülf-i perîşânını görgeç

Nutkum tutulur gonce-i handânını görgeç (Fuzulî, Gazel)

Dil-hastelerin bilmedi sıhhat neye derler

Dârû-yı ifâkatla inâyet neye derler (Koca Ragıp Paşa, Gazel)

Yani şu ritim:

Beş beş / yedi beş beş / yedi beş beş / yedi beş beş.

Fa'lün feilâtün feilâtün feilâtün

Sesi duyabiliyorsak iyi yoldayız demektir. Fuzulî'nin örneği, sevgilinin dağınık zülfünü görünce gönlü açılan; gülen yüzünü görünce de dili tutulan "ben" in, kıvranışını hissettirmiyor mu? Bu içten içe değil, davranışlara da akseden bir kıvranmadır.

Koca Ragıp Paşa'nın beytinde de aynı kıvranma duygusunu sezme mümkündür. Hastalık (aşk) sebebiyle yatağında bir o yana bir bu yana dönüp duran insanın kıvranışı. Bu hâli ifade etmek için şair, özellikle vurgulu hecelerle başlayan bu kalıbı tercih etmiştir.

Şiirin izniyle yine gündelik hayata dönelim. Gündelik hayatımızda, hazırlıksız pek çok konuşmamızda, kulak verilse birçok aruzlu örneğe rastlanır. Herkese dikkatini kendi konuşma diline çevirmesini tavsiye ederek, kendimizden birkaç örnek verelim.

Geçen yaz. Köydeyim. Bakıyorum bahçenin ortasında, diz boyu olmuş otlar arasında Mustafa amcam, örsün çatal uçlarını toprağa çakmış. Sağ elinde çekiç, tırpanın sapını omzuna dayayıp ağzını örsün üzerine yatırmış, küçük küçük çekiç darbeleriyle tırpanın ağzını dövmekte. Belli ki "Amcam yine tırpan vuracak."

Kızım Vildan elinde kalem kâğıt, kardeşine "Ah-sen, hadi mektup yazalım." diyor. Kardeşi cevap veriyor: "Ama ben yazmayı hiç bilmiyorum." Kulaklarıma inanmıyorum. Bu kızlar aruzla konuşuyorlar.

Yaylaya çıkıyoruz. Babaannem (yani o Osmanlı kadını, Ömer Ustanın Havva) sütü sağmış, kaynatmış, bize ne ikram edeceğini düşünüyor: “*Kaymak mı yedirsem size sütlaç mı yedirsem?*” diyor.

Hastalığımız sevgisizlik. Muhabbet fedaisi olmak kolay mı? Öyle ya! *Markette satılmaz ki muhabbet dediğin şey.*

Taze âşık sevdiğinden ayrı kaldığı zaman yaşadığı duygu hâlini ona anlatmak istiyor: *Sensiz ne kadar yalnızım anlatması çok zor.*

Merhum Bekir Sıtkı Erdoğan ustamızın uzun yıllar önce ortaokul öğrencilerine sayılarla aruz ritmini kavratmaya çalıştığı derste, bir öğrencinin kurduğu dizeyi hatırlayalım: *Sana dil dökmeyi bilmem ne olur anla beni.*

Hikâye okumak istiyorsunuz. Alın bir Mustafa Kutlu ve Türkçenin zevkine varın. Hangi kitabı mı? Mesela bir *Ya Tahammül Ya Sefer.*

Bakın!

Ya Tahammül Ya Sefer.

(Fe‘ilâtün fe‘ilün)

Mesela bir Ya Tahammül Ya Sefer.

(Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün)

Kutlu’nun başka kitapları da okunmak üzere sırada bekliyor:

Beyhûde Ömrüm (Müstef‘ilâtün)

Rüzgârlı Pazar (Mef‘ülü fe‘ül)

Dem Bu Demdir (Fâ‘ilâtün)

Ayna grubunun Ceylan şarkısına kulak verin.

Gurbette yorgun düştüm be ceylan

(Mef‘ülü fa‘lün mef‘ülü fa‘lün)

Hasret tüketti bittim be ceylan

(Mef‘ülü fa‘lün mef‘ülü fa‘lün)

Soner Arıca’nın “*Kaç Kere şarkısını dinleyin!*

“*Kaç kere yıkılır? / Kaç kere bükülür? / Kaç kere ölür insan?// Ben bin kere, yüz bin kere / milyon kere öldüm*”

Sanatçı son dizeyi “Ben bin kere yüz bin kere milyon kere öldüm” biçiminde seslendirip vezni bozmuş olsa da dize aruzun *Mef‘ülü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fe‘ülün* ya da *fa‘lün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün* kalıbıyla yazılmıştır. Yani, *beş beş / yedi beş beş / yedi beş beş / yedi beş beş.*

Şarkının melodisini bir kenara bırakıp dizeyi tekrarlar mısınız lütfen!

“*Ben bin kere / yüz bin kere / milyon kere öldüm.*” Şarkıdaki prozodi hatası, sözün ritmiyle ezginin ritmini kaynaştırılmamaktan doğuyor.

Atasözleri ve deyimlerden birkaç örnek: *Ya huyundan ya suyundan; hafta sekiz gün dokuz; hâline bakmaz da maymun oynatır; hapı yutmak; hayrette akıl, yolda selam, gamda teselli.*

Bir bilmece: *Dağdan gelir taştan gelir bir kükremiş arslan gelir.*

Örnekler kitaplık hacme ulaşacak kadar çoğaltılabilir.

Özetle, bir öğretmen öğrencisine “*Artist misin oğlum?*” diye takılırken; öğrenci kendisine kırık not veren öğretmenin arkasından “*Hoca, Allah sana insaf versin.*” diye sitem ederken; fanatik taraftar ezeli rakibin taraftarına “*Göreceksin yine biz şampiyonuz.*” diyerek onu kızdırırken; genç âşık sevgilisine “*Hayırsızsın, vefasızsın.*” diye sitem ederken; baba çocuğunu “*güzel yüzlüm, kömür gözlüm, şirin sözlüm, benim nazlım*” okşamalarıyla severken; anne televizyonla oynayan çocuğunu “*Televizyon bozulur yavrucuğum.*” cümlesiyle uyarırken; “*Bana bir baksana dostum.*” diyen arkadaşına “*Sana ben bakmıyorum zâbıta baksın kanka.*” diye cevap veren muzip kişi de gayriihtiyari aruza ait ahengi kullanmaktadır.

Görüyorsunuz ki, aruz çok da dışında olduğumuz bir konu değil. Biz sadece ona yaklaşmanın farklı bir yolunu açmak istedik.

● Sündüs Aslan Akça

Son Beyan

Bilmem farkında mısın biraz daha mesafe
Giriyor aramıza her geçen gün yeniden
Bekliyorum umutla gelir diye insafa
İçimde pırpır eder kelebekler aniden

Sana dair ne varsa paslanıyor zamanla
Hani kalay istiyor bilmem farkında mısın
Geçmiyor günler artık sazla, sözle, kemanla
Feleğin çemberinde yoksa çarkında mısın

Arada bir de olsa tatlı sözden taç yapıp
Hani bir de coşturup şımartsa alkışların
Şu çiçekçi amcadan bir buket gülü kapıp
Ayaklarımı yerden kesse şu bakışların

Yine göl kıyısında anılardan dem vursak
Hatıralar titretse gönlümün bam telini
Gelincikler içinde durup hayale dalsak
Koparsa içimdeki uzayan gam telini

Nedense hep geçmişte dolanıp duruyorum
Hangi günü kaldırısam altından çıkıyorsun
Gökkuşığı renginde hayaller kuruyorum
Gözlerimde çoğalıp, yolunca akıyorsun

Bilmem farkında mısın uzun süreden beri
Kelamın teknesi de su almaya başladı
Çırpınır yüreğimde laf anlamaz serseri
Boşa kürek çekmekten, yorulup yavaşladı

Artık eyvallahım yok çektim tüm perdeleri
Umarsız kahkahamla çınlıyor dört bir yanım
Geçmişe sünger çekip kuruttum dideleri
Bu da kapak namına olsun sana beyanım

Gülistanda Kış Fashı (Divan Edebiyatında ‘Şitaiyye’ye Dair)

● Mehmet Pektaş

Güçlü bir gelenekten beslenen ve sanat anlayışını buna göre şekillendiren divan şairi dış dünyayı geleneğin belirlediği bakış açısına göre algılar. Bu bakış açısı tabiatı mevcut görüntüsünden sıyrarak kısmen de olsa mücerret bir hale büründürür. Mücerret imgeler şairin zihin süzgecinden geçtikten sonra divan edebiyatının kendine özgü sanat telakkisi, söz varlığı ve üslup özellikleri çerçevesinde estetik bir ifadeye dönüşür. Bu süreçte şairin dış dünya ile kurduğu ilişki zaman zaman çok sınırlı bir düzeye inse de tam bir kopuştan söz edilemez. Böyle bir iddia sanatın doğasına da uygun değildir. Tabiat ve tabiat olayları geleneğin çizdiği sınırlar içerisinde şiirlere yansırken bahariyye, cemreviyye, temmuziye, hazaniyye, şitaiyye gibi edebi türler oluştuğu görülür.

Divan edebiyatında hâkim mevsim bahar olmakla birlikte İskender Pala'nın ifadesiyle “karda tavşan izi gibi seyrek” de olsa kış şiirlerine rastlanır (Pala 2002: 216). Şita kelimesinden gelen ‘şitaiyye’ye sözlükte “kış ile ilgili, kışlık” karşılığı verilir (Muallim Naci, 2006: 945). Edebiyat terimi olarak ise “Teşbib bölümünde kış ve kış hallerinden bahsedilen kaside.” şeklinde tanımlanır (Pala, 2009: 433; Olgun, 1973: 139). Oysa hem mesneviler içerisinde kış konulu bölümlere hem de diğer nazım şekillerinde yazılan soğuk ve kışa dair şiirlere rastlanır. Cemâlî'nin *Hümâ ve Hümâyün*'unda, Fahrî'nin *Hüsrev ü Şîrin*'inde, Hassan'ın *Mihr ü Müşteri*'sinde Tacizâde Câfer Çelebi'nin *Hevesnâme*'sinde kış tasvirleri yer alır (Şentürk, 2002: 256-258). Şeyh Gâlib'in, *Hüsn ü Aşk* isimli eserinde Aşk, Hüsn'e kavuşmaya çalışırken aniden bastıran kış ve karanlığı da aşmak zorunda kalır (Doğan, 2006: 271- 285). Fuzûlî'nin *Leylâ ile Mecnûn*'unda Leylâ'nın Mecnûn'a kavuşamayacağını anlayarak canından ümidini kesmesi kış dekoru içerisinde anlatılır (Doğan, 2007: 503-508). 19. yy'da Tırnakçızâde Mehmed Said Zîver Bey tarafından mensur bir şitaiyye de

kaleme alınmıştır (Yekbaş, 2009: 148). Kış, ayrıca Lâmiî Çelebi'nin *Münâzara-i Bahâr u Şitâ* ve Sıdkî Paşa'nın *Berf ü Bahâr* adlı eserlerinde olduğu gibi, münazara türünde kaleme alınmış eserlere de konu olur. Hal böyle olunca kış ve soğuk tasvirine yer veren tüm metinlere “şitaiyye” demek daha kapsayıcı bir tanımlama olacaktır (Akkuş, 2007: 241, 242). Kar anlamına gelen “berf”le ilgili berfiyyelerle sonbahar temalı hazaniyyeler de şitaiyelere yakın türlerdir. Bu tarz şiirleri ayrı birer tür olarak kabul etmek mümkün olduğu gibi şitaiye içerisinde değerlendirmek de mümkündür (Gökâlp, 2009: 423). Karsız bir kış düşünmeyen şairler, şitaiyelerde karla ilgili söz oyunlarına sıkça başvururlar. Berfiyyelerle şitaiyeler arasında kesin bir çizgi çekmek kolay değildir.

Şitaiyelerin en yaygın görüldüğü nazım şekli olan ve genellikle bir büyüğü övmek için yazılan kasideler belli bir kompozisyona göre tertip edilirdi. Buna göre kasidenin “nesib” veya “teşbib” olarak adlandırılan giriş bölümüne bir betimlemeyle başlanması âdettendi (Dilçin, 1999: 124). Kasideler ramazan ayının gelişi, bayram, bahar, yaz, kış gibi bir vesileyle din veya devlet büyüğüne sunulurdu. Kasideler nesib bölümünde işlenen konuya göre (ramazaniyye, ıydiyye, bahariyye, temmuziyye, şitaiyye), redif kelimelerine göre (gül, nergis, güneş, lal) veya kafiye mısrasının son harfine göre (raiyye, mi-miyye gibi) adlandırılırdı (Çavuşoğlu, 1986: 20).

Şitaiyelerde kar, kış, soğuk ve buz kelimele-ri etrafında zengin çağrışımlar uyanır. Tabiatın kar altındaki görüntüsü pek çok benzetmeye konu olur. Kış, mecazî olarak insan hayatının son dönemi ile özdeşleştirilir. Sonu, tükenmişliği, yaşlılığı ve ölümü temsil eder. Şair, kışın baharı özler, iç mekâna kapalı kalması, eğlence ve sohbet meclislerinden ayrı kalması onda olumsuz duygular uyandırır (Akkuş, 2007: 242). Diğer yandan sosyal hayat her şeye

rağmen devam eder. Açık havadaki sazlı sözlü eğlencelerin yerini helva sohbetleri alır. Uzun kış gecelerinde erkenden kapıları kapanan dergâhlarda ve konaklarda şiir ve musiki meclisleri kurulur. Sanat sosyal hayatın içerisinde farklı bir hal alarak varlığını sürdürür (Pala, 2002: 216-217).

Karın yağmasıyla birlikte yeryüzünün beyaz bir örtüyle kaplanması, soğğun dış dünyada meydana getirdiği doğa olayları, şairlerin hayal güçlerini harekete geçirir. Şairler kar, kış, soğuk ve buz etrafında ince hayaller, orijinal benzetmeler kurarlar. Necatî, aşağıdaki beyitte kışın gelmesinden duyduğu üzüntüyü karı çekirgeye sevincini ise bu çekirgeler tarafından istila edilen yeşil bir tarlaya benzeterek anlatır. Kar çekirgeleri gökten indi mi sevincin yeşil tarlasından ürün beklememek gerekir. Başka bir beyitte şair, karı pervane böceklerine benzetir. Kar pervanelerinin kaybolması için cihanı aydınlatan güneş mumu yanmalıdır. Nasıl ki pervaneler kendilerini mumun ateşine atıp yok ediyorlarsa, kar da güneşin ortaya çıkmasıyla kaybolacaktır (Kaside 14/3) Necatî'nin kullandığı bir başka hayal ise insanların kış geldiğinde çerağ yani mum yakmalarıdır. Diğer mevsimlerde çerağ sadece geceleyin aydınlanma amacıyla yakılacakken kışın hava kapalı olduğundan ve belki az da olsa ısısından yararlanmak için, gündüz vakti de yakılır. Şair bu realiteyi şairane bir sebebe bağlar güya insanlar çerağ yakarak güneşi aramaktadırlar. Yani güneşi mumla ararlar (Kaside 14/7).

Oldı çünkim melah-ı berf havadan nâzil
Mezra'-ı sebz-i tarabdan gönül umma hâsil
Necatî (Kaside 14/1)

Cinânî, kış ve yazı birbirine düşman iki hükümdara benzetir. Kış şahı gökyüzüne askerlerini salınca korkuya kapılan doğu hükümdarı (güneş) görünmez olur. Sonraki beyitlerde şair, beyaza bürünen ağaçları kar askerinin ak çadırları olarak düşünür (Kaside 30/2). Kış askerinin hücumu ile bahar şahı kaçır; kış bu mücadeleden yüz akıyla çıkar (Kaside 30/3).

Sipihre şâh-ı şitâ 'arz idüp leşker
Görinmez oldu bu havf ile hüsrev-i hâver
Cinânî (Kaside 30/1)

Mesîhî, kışın güneşin bulutların arkasından görünmemesinden hareket ederek bulutu pamuğa, güneşi de pamuklara sarılmış ayvaya benzetir. Felekse omzuna bulutlardan post vurmuş bir ihtiyardır. Şair başka bir beyitte, kışın suyun üzerinde buz tabakası oluşmasından hareket eder. Su, bu haliyle sırça saray içerisinde gizlenen gün görmedik bir sevgili gibidir (Kaside 11/4). Başka bir beyitte ise soğuk Nemrut'a benzetilir. Şair Hayy ve Kadir olan Allah'ın ateşi gülistana çevirmesine şükreder. Beyitte Hz. İbrahim'in ateşe atılması hatırlatılırken kıssadakinin tersine bir durum söz konusu edilir. Soğuk Nemrut'u halkı öldürmeye kast ederken ateşin sayesinde ortalık gülistana döner (Kaside 11/5). Şair başka bir beyitte ise kışın suyun soğumasından yola çıkar. Güya, su tıpkı bir insan gibi kıştan soğumuştur. Bu tavrında da haksız değildir, kış onu buzdan bir kalede hapsedmektedir (Kaside 11/6). Başka bir beyitte ise şair, evlerden yükselen dumanların soğuktan perişan olan insanların ahlarının dumanı olduğunu söyler (Kaside 11/9). Nihayet sözü kendi durumuna getiren Mesîhî, Hasan Paşadan kendisi için bir kürk ister, soğuktan ancak kürkten hisara girerek kurtulabileceğini söyler (Kaside 11/33).

Mihr ayvasını kat kat penbeye sardı sehâb
Postın urındı eginine bulutdan çarh-ı pîr
Mesîhî (Kaside 11/2)

Gelibolulu Mustafa Âlî, soğğu kocakarıya benzetir. Gökyüzü ise aksakallı bir ihtiyardır. İnsanlar kar yağıyor sansa da aslında kocakarı, gökyüzünün sakalını yolmaktadır.

Karlar yağdı sanur halk velî berd-i 'acûz
Sakalın yolmadadır zâl-i sipihrün tel tel
Mustafa Âlî (Kaside 21/10)

Bâkî, yaşadığı ihtişam dolu devrin de etkisiyle olsa gerek karı yeryüzüne bedavadan dö-

külen akçelere benzetir. Bu akçelerle ovaların eteği, dağların cepleri dolar.

Zemîne bâd-ı hevâdan çok akçe düştü yine
Pür itti dâmen-i sahrâyı toldı ceyb-i cibâl
Bâkî (Kaside 21/2)

Nev'î, kışın gelmesi ve ortalığın buz tutmasını, yeryüzünü yeşil sırçaya benzeterek anlatır. Kışın gelmesiyle yeşil sırça kırılmış ve her yer cam parçaları ile kaplanmış. Başka bir beyitte kar pamuğa, saba rüzgârı hallaca, servi ağacı ise yaya benzetilir (Kaside 20/7). Diğer bir beyitte yapraklarını döken ve üzerine kar yağın servi soğuk havadan etkilenmediğinden gömlekle gezen delikanlıya benzetilir (Kaside 20/8).

Şikest oldı meger mînâ-yı ahzar
Zemîn pür hurde mînâ ser-â-ser

Nev'î (Kaside 20/1)

Hasan Ziyâî, kar yağınca yeryüzünü ak bir deniz gibi görünür. Bir beyitte, karın yağması güneşin balık burcuna girmesi ile anlatılır. Güneş şubat ayında balık burcuna girerek onu avlamış olur. Kar gibi görünen güneşin yakaladığı bu balığın pullarını kazıyarak dökmesidir (Kaside 2/3). Başka bir beyitte karın yağışı felek değirmeninin un öğütmesi olarak düşünülür (Kaside 2/7). Felek yaz defterini yırtıp atmıştır, gökten dökülen kâğıt parçalarıdır (Kaside 2/10). Felek hallacı yay (kavs) burcunu eline almış, pamuk atmaktadır. Yeryüzüne kar olarak dökülen pamuk parçalarıdır (Kaside 2/11) Başka bir beyitte ise kaza mimarının viraneye dönen dünyayı tamir ettiği anlatılır. Dünyaya kar olarak yağansa bu tamirat sırasında kullanılan ve yere dökülen kireçten başka bir şey değildir (Kaside 2/12) Diğer bir beyitte ise dünya kocakarıya benzetilir. Kar olarak yağansa bu kocakarının saçlarıdır (Kaside 2/15).

Rûzgâr ile cihâna tağılup berf-i şitâ

Gösterür şimdi cihân sahnını bir ak deryâ

Hasan Ziyâî (Kaside 2/1)

KAYNAKÇA:

Ahmet Atillâ Şentürk, XVI. *Asra Kadar Anadolu Sahası Mesnevilerinde Edebi Tasvirler*, Kitabevi Yay., İstanbul, 2002.

Ali Nihat Tarlan, *Necatî Beg Divanı*, Akçağ Yay., Ankara, 1992.

Cem Dilçin, *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*, TDK Yay., Ankara, 1999.

Cihan Okuyucu, *Cinânî, Hayatı, Eserleri, Divanının Tenkidli Metni*, TDK Yay., Ankara, 1994.

Haluk Gökalg, "Eski Türk Edebiyatında Tür ve Şekil Bilgisi", *Başlangıçtan Günümüze Tür ve Şekil Bilgisi*, Kriter Yay., İstanbul, 2009, ss. 175-441.

Hakan Yekbaş, "Tırnakçı-zâde Mehmed Sa'îd Zîver Bey ve Mensur Şitâiyyesi", *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, Sayı: 3, İstanbul 2009, ss. 147-184.

İskender Pala, *Şairlerin Dilinden*, L&M Yay., İstanbul, 2002.

....., *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*, Kapı Yay., İstanbul, 2009.

Kudret Altun, *Gelibolulu Mustafa Âlî ve Divânı (Vâridâtü'l-enîka)*, Özlem Kitabevi, Niğde, 1999.

Mehmet Çavuşoğlu, "Divan Şiiri", *Divan Şiiri, Türk Dili, Türk Şiiri Özel Sayısı II (Divan Şiiri)*, Sayı: 415-416-417, Temmuz, Ağustos, Eylül 1986, ss. 17-77.

Mertol Tulum ve Ali Tanyeri, *Nev'î Divanı*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay., İstanbul, 1977.

Metin Akkuş, *Klâsik Türk Şiirinin Anlam Dünyası*, Fenomen Yay., Erzurum, 2007.

Mine Mengi, *Mesihî Divânı*, Atatürk Kültür Merkezi Yay., Ankara, 1995.

Muallim Naci, *Lûgat-ı Nâci*, Çağrı Yay., İstanbul, 2006: 945

Muhammed Nur Doğan (Haz.), *Şeyh Galib, Hüsn ü Aşk*, Yelkenli Yay., İstanbul, 2006.

....., *Fuzuli, Leyla ve Mecnun*, YKY Yay., İstanbul, 2007.

Müberra Güngendereli, *Hasan Ziyâî Hayatı-Eserleri-Sanatı ve Divanı (İnceleme-Metin)*, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara, 2002.

Sabahattin Küçük, *Bâkî Divânı*, TDK Yay., Ankara, 1994.

Tahir'ül Mevlevî (Olgun), *Edebiyat Lügatı*, Endurun Kitabevi, İstanbul, 1973.

● Necibe Taşkın Çetinkaya

Üşüyorum Ben

Avuçlar semada kalbim niyazda,
Gönlümde mahşeri yaşıyorum ben,
Âhir olan sen.

Titriyor bedenim sanki ayazda,
Aşkın ateşinde üşüyorum ben,
Zâhir olan sen.

Düşen yaprağıma dönüp bakmadım.
Hayat ağacıma çivi çakmadım.
Her gün eyvah! diye ağıt yakmadım.
Şimdi şu halime şaşıyorum ben,
Kâdir olan sen.

Ruhumu ezip de çekmedim cefa.
Cananımdan başka görmedim vefa.
Dünya mezrasında sürerken sefa,
Gayya kuyusuna düşüyorum ben,
Hâbir olan sen.

Bu dünya bizlere Rab'den hediye.
Lâyıkıyla kulluk etmezsin niye?
Günahı, sevabı bilirim diye,
Galiba haddimi aşıyorum ben,
Kebir olan sen.

● Səxavət İzzəti

Gedirəm

Gəldim günəşli bir gündə,
Dumanda, çəndə gedirəm.
İzimi görənlər bilər,
Nə halda, gündə gedirəm.

Gedən dostlarıma deyin;
Bu qədər yeyin getməyin,
Siz Allah məni gözləyin,
Dayanın, mən də gedirəm.

Eh dünya, nə sən unutma,
Çöp olub gözümə batma,
Qəbirlə məni qorxutma,
Mən ora gündə gedirəm.

Dolanır

İlin günün harasıdır,
Gözümdə yağış dolanır.
Ürəyim yanır, yaxılır,
Başımda qar-qış dolanır.

Nə imiş dərdi fikrimin,
Dərdi göyərdi fikrimin,
Dağılıb yurdu fikrimin,
Çöl gəzir, örüş dolanır.

Dinir bir qız ürəyimdə
Gülür bir göz ürəyimdə
Gecə-gündüz ürəyimdə
Bir əziz görüş dolanır.

Əndəlib əmtotdu dolu
İtirdim çəmənini, gülü.
Könlümün sarı bülbülü,
Yerində bayquş dulanır.

● Metin Özarıan

Sınav

Öğrenenlere ve öğretenlere

Hayatın kendisi sınav esasen
Bunu bil girmeden zor deme sakın
Yapabildiğini işaretle sen
Ne siteme yönel ne de dert yakın

Soru türlü türlü hallerde gelir
Bilip bilmediğin dillerde gelir
Zamansızca çalan ziller de gelir
Şaşıрма kâğıda dikkatle bakın

Bilgi ver kraldan kralcı olma
İnisiyatif al kuralcı olma
Hayal satıcısı bir falcı olma
Esasında neysen o tavrı takın

Herkes kendi sınavının derdinde
Cevabı al madem soru sordun da
Dürüst geçen her imtihan ardında
Yüksek notla mezuniyet pek yakın

[ikmal endişesi]

HECE TAŞLARI 6. YIL FİHRİSTİ

15 MART 2020-15 ŞUBAT 2021

ABDULLA, Süleyman 64/13 Kirpiyimdən, 70/20 Zəfər Türküsü;
Bir Fəsilə Qarabağ

ABDULLAYEV, Cavanşir 70/68 Öpəcəm

AĞAHÜSEYNQIZI, Əzizə 70/35 Ağdam

AKBAŞ, Alii 70/9 Göygöl

AKÇA, Sündüs Arslan 62/13 Yazboz Tahtası, 66/21 Ahvalım,
72/18 Son Beyan

ALİOĞLU, Hacer 60/19 Senem Ayşə

ALLAHVERDİ, Sehnan 70/76 Şuşam

ALTUN, Ferhat 60/15 Yar Elindən

ALTUN, Kadir 60/14 İmkənsiz

ARABAÇI, Ayaz 0/79 Uca Zirvələrin Qayda Belədir

ARAZ, Məmməd 70/13 Qarabağ Düzü

ARİFQIZI, Təranə 70/57 Əziz Şuşa, Biz Qayıtdıq

ASLAN, Vahid 66/23 İndi, 68/17 İndi, 70/73 İndi

Əşik Cəmal Divanı 67/17 Haber Vermeden, 70/40 Karabağ
Üzerinə Deyişmə

Əşik Yaşar Reyhani 62/4 Ters Ayak Deyişmə

ATILGAN, Halil 65/12 "İşte Gidiyorum Çeşmi Siyahım"

ATMACA, Tayyib 60/2 Hangi Ağıt Söndürür Bu Acıyı; 60/21 Yan-
sıma, 61/3 Atmaca Şiir, 61/22 dOkunan Şiirler -17-, 62/3
Allah'a Her Şeyi Anlatacağım, 63/22 dOkunan Şiirler -18-,
64/3 Herkes Kendi İçinde Kaçak Kazı Yapıyor, 65/22 dO-
kunan Şiirler -19-, 67/3 Biz Bize Biz Gibi Batar Dururuz,
67/22 dOkunan Şiirler-19-, 68/3 Ruh Yarası, 69/22 dOku-
nan Şiirler-20-, 70/3 Kanımızda Deli Taylar, Karabağda
Toynak Vurur, 71/21 dOkunan Şiirler -21-, 72/3 Bu Yanaşık
Hece Burada Biter

AVŞAR, Mehmet 60/19 Bizi Unuttuk

AVŞAR, Muhammed 70/21 Karabağın Destanı, 72/4 Türklük
Destanı

AVŞARBƏY, Aslan 63/6 Dağlarda Baharı Sordum, 66/20 Kaygı
Duruşu

AY, Arif 67/6 Şiir ve Gelenek Üzerine Konuşmalar/yirmi beş

AYDEMİR, Süleyman 68/18 Şair Ölümlüdür

AYDIN, Rukiye 61/12 Hicran Güncəsi

AYDOST, İsmail 66/19 Kara Gözlü Bir Adam

AYVALI, Mustafa 61/13 Gül Dalı

BAKİLER, Yavuz Bülent 70/12 Azərbaycan Yüregimde Bir Şahda-
mardır

BAŞ, Mehmet 61/17 Dua, 68/21 Dağlar

BAYAR, Yaşar 60/6 Leylâk Kokulu Şehnaz Dîvan, 65/5 Hû, 71/10
Zerefşân

BAZ, İbrahim 62/11 Bilmez

BERDELİ, Bəsti 70/27 Qarabağım; Qarabağ Türkündü

BƏRQİ, Lüfəli 70/45 Qarabağda Olaydım

BİLGİN, Arif 64/22 Aşk Kokusu; Sevgili

BİRCAN, Mehmet 72/8 Örü-turun

BİZAR, Muhammed 71/9 Aşk Aşikâr Sebehim

BOZALQANLI, Mikayıl 70/75 Şuşam

CAN, Cahit 64/11 Bizdedir

CENGİZ, Köksal 65/19 Sen Varsın

CESUR, Hasan Hüseyin 65/11 Kayıp Şehrin Masalı

COŞKUN, İlqay 62/22 Sanırım

ÇAKMAK, Turan 68/12 Canın İsterse

ÇAMURCU, Erhan 64/17 Münacaat, 68/14 Korkuyorum Allah'ım

ÇAPRAZ, Erhan 70/54 Karabağ

ÇARBOĞA, Kenan 70/2 Karabağ'a Azadlık Çağırısı

ÇETİNKAYA, Necibe Tşkın 61/6 Keşke, 72/22 Üşüyorum Ben
ÇOBAN, Ertuğrul 64/6Kolay Değilmiş, 67/15 Tövbekâr Dizeler
DAŞGIN, Ali 64/23 Bana Giden Gölge, 70/53 Doğma Qardaşım,
Qarabağ Şəhidi

DAVUTOĞLU, İbrahim Karalı 72/11 Türkistan

DEDEKURT, Temur Melik 65/4 Gençlişe Veda

DİLEK, Üner 71/8 Bilmezsən

DOĞAN, Avni 67/5 Düşer

DOĞAR, Abdulkadir 65/20 Öğretmen

DUMAN, Ədalet 70/39 Bəs Nə olaydım?

DURALI, Bünyamin 6/16 Şiir Heveslilerine Mektuplar/ Bireyci
Şiir Başka, Bireysel Şiir Başka, 63/17 Heveslilerine Mektup-
lar/Şiir İşi İşlerden Herhangi Bir İş Değildir

DURBİLMEZ, Bayram 70/26 Azərbaycan'ın Şahlanış Dastanı!

DURMAZ, Mehmet 60/10 Arpacım Zamansız Gitti, 64/7 Musibət
Çağı, 66/3 Razi Değilim, 68/6 Aşk Taşkınlı, 70/17 Karabah-
tın Ağ Olsun, 71/24 Yüreğe Sitem

DURMUŞ, Hayrettin 608 Sevdə Irmağında Türküler

ECE, Hüseyin K. 64/18 Bir Kapı Önünde Düş Görmək

ƏHMƏDLİ, Nazim 70/74 Laçına Məktub

ƏLƏKBƏRLİ, Musa 70/61 Döyüş Qarabağdadı

ELİTAŞ, Hikmet 60/5 Şiir

ELOĞLU, Famil 70/48 Şuşa

ELŞƏN, Aledin Seyidzadə 70/50 Qarabağda

EMİNOĞLU, Sıtkı 70/40 Karabağ Üzerinə Deyişmə

EMRE, Ali 63/8 Şiir ve Gelenek Üzerine Konuşmalar/yirmi beş

ƏNBAZ, Aliriza 70/47 Qarabağ

ƏNDELİB, Səvavət İzzəti 67/13 Bəlkə də Ölülər Bizə Güllürlər

ERBAY, Erdoğan 62/8 Kalemin Kasemindən Kelâmın Kemaline:
Tayyib Atmaca Şiiri, 69/12 Muhsin İlyas Subaşı Şiiri İçin,
70/24 Karabağın Ağ Bahtına, 71/6 Elifname

ERDOĞAN, Kenan 71/7 Yakamozlar Eksik Olmaz Yüzümdən

ERYİĞİT, İbrahim 72/7 Tabiat Güzellemesi

EŞQİN, Məmmədov 62/23 Son Ümid

FERMANOĞLU, Osman 62/14 Çakirəm, 63/4 Deyişmə Məni/
Beni, 70/18 Gəlirəm; Teyfur Çələbinin Zəngilanı

GÖREN, İbrahim Ethem 60/12 Mehmet Şeker'in "Dem Dem
Demokrasi"si

GÖRGÜN, Fikret 60/14 Gönüllər Sırrına Eren Olmalı

GÖRKAŞ, İrfan 67/18 Germiyanoğulları Şair-Düşünürü Kadı
Ahmet Dâi'nin Poetik Hikmeti

GÖZÜKARA, Mehmet 60/20 Düştü, 64/12 Hüzün

GULİYEV, Rovens 70/65 Mübariz

GÜLCƏMAL, Abdullah 63/16 Ağustosta Yüreğime Kar Düşer

GÜNAY, Turgut (Yetik Ozan, Firkati) 61/5 Sadık Kemal Turhal
(Kemaloğlu) Turgut Günay (Yetik Ozan) Deyişməsi, 62/4
Ters Ayak Deyişmə

GÜNDOĞAN, Cemalettin 68/7 Gizlidir

GÜNEY, Nazire 62/19 Alfabe; Zihdan-ı Hece, 71/20 Zannettim

HACI, Kenan 70/66 Şuşa

HACİ, Ekrem 70/41 Karabağ

HALİS, Ömer Mücahit 65/17 Yanar Gaye; Ahitap

HANAY, Ercan 71/19 Sonra; Esin Perisi

HASAN, Hatice Ayşe 63/20 Yeşil Gözlerin, 68/13 Fütâde, 72/13
Emâdallah

ISMAYİL, Mehmet 70/11 Laçın'ım

IŞIK, Mustafa 65/21 En Güzel Masal

İZZƏTİ, Səxavət 70/25 Uşaqlar Məsum, 72/23 Gidirəm; Dolanır

İMAMVERDİYEV, İlgar 60/11 Bana Başsağlığı Verin, 66/22 Bağışla Məni, 70/55 Azərbaycan Əsgəri
KADIOĞLU, Hakan Hadi 65/10 Yol, 67/12 Aşıkların Gözü: Çeşme, 69/8 Siz 'O'sunuz, 'O' Sizsiniz 72/12 Gönül Adamı
KALENDER, Haşim 70/36 Karabağ'ım Ak Bağla
KANDEMİR, Fatih 63/21 Nəyleyim, 68/22 Yunus Çeşmesine Susamış Gönüllere
KARABULUT, Niyazi 61/20 İhanet; Zamansız Gurup, 71/17 Dağlar
KARADAŞ, Sebahatin 66/14 Dört Cinas, 69/21 Görürsün
KARAKOÇ, Abdurrahim 70/5 Karabağ'a Mektup
KARAKOÇ, Bahaettin 60/3 Şimşek Parıltısında Çektim Bu Fotoğrafi ve Sana İmzaladım
KARAKURT, Halil 65/8 Deyişme
KARALI, İbrahim 65/8 Deyişme
KARAMAN, Kadir 68/16 Türküm, Dilim Türkçe Benim
KARSAVAN, Cemal 69/9 Mutluluk Bir Parça Ekmek Arası
KAŞIKÇI, Ali Rıza 61/15 Vuslat Mektubu
KAYA, Doğan 70/51 Azərbaycan-Türkiyə Sövdəsi
KAYA, Hüseyin 64/24 Kıyısız Bir Denizin Küçük Masalı
KAYACAN, Bircan 64/20 Şuurun Demi Şiir ve Aczin Sultanı Şair
KEKEÇ, Ali İhsan 61/18 Bir Mürüvvetsiz Güzele Gazel, 66/13 Memleket Düşleri
KEREM, Ramiz 70/67 Zəfər Şeiri
KILIÇ, Lütfü 70/64 Azərbaycan
KOCA, Erol 60/7 Kiblegâhım
KOCADAĞ, İzzet 69/20 O Şiir
KORKUT, Şenol 63/5 Er Meydanı
KÖKSAL, M. Fatih 60/4 Helezon, 69/3 Muharremiye
KURTOĞLU, Mehmet 71/11 Şehr-i İstanbul
KÜÇÜKAŞCI, Mustafa Asım 69/24 Dedim Dedi
KÜTÜKÇÜ, Mustafa 69/10 Diyemedim, 70/46 Karabağ
MALKOÇ, M. Nihat 61/19 Yorgun Düş(ünce)ler, 70/44 Şuşa Mıstusu
MANSUROVA, Zərəngiz 70/63 Qələbə Köynəyi
MƏMMƏDLİ, Elbariz 70/69 Tutun Könlünüzü, Dağlara Sarı
MENGÜŞOĞLU, Metin Önal 64/4 Son Şahit, 65/3 Temmuz Meydanı
MERT, Metin 61/21 Dil ve Gönül Ustası: Yunus, 63/15 Gizli Dil, 67/16 Güz Yağmuru, 71/18 Alarga
MİCİNGİRT, Ömer Ekinci 62/21 Hicaz Mevsimi
MORTAŞ, Yasin 67/24 Kepenek, 70/14 Azərbaycan Mahnısı
MUHƏMMƏDİ, Cabbar 70/81 Qəzəl
MUTLU, Ali Kemal 62/7 Gölgeden Bir İzdir Aşk, 67/14 Bir Perinin Esiriyim Çok Zaman, 72/14 Seni Sevmek Benim 'Ülkü'm Sevdiğim
MUTTALİPOĞLU, Elvin 60/15 Sonbahar, 70/77 Qarabağ Azərbaycanıdır!
NALÇACI, Hasan 72/5 Sakar Şair 1-2
NAYIR, Nafiz 70/42 Karabağ'ı Düşününce
OĞUZ, Âdem (Şeyrani) 70/62 Can Azərbaycan
OSMANOĞLU, Mehmet 61/24 Sonsuzluk Sevdalısı 67/21 Döngü, 70/56 Karabağ Destanı, 72/10 Hafakan
OSMANOV, Vaqif 70/23 Qisas Günü
Ozan Arif 70/7 Ya Karabağ ya Ölüm
ÖKSÜZ, Yılmaz 65/12 Len Terâni
ÖZALP, İsmail Kutlu 60/20 Düştü (Yedekli Koşma)
ÖZARSLAN, Metin 62/24 Karamsar, 63/4 Deyişme Məni/Beni, 65/24 Resim, 67/4 Terbi, 68/24 İnatçı Şiir, 70/82 Karabağ Neşidesi, 72/24 Sınav
ÖZÇELİK, Mustafa 68/8 Şiir ve Gelenek Üzerine Konuşmalar/ yirmidokuz

ÖZDEMİR, Ertan 60/7 Uçurtma, 63/7 Kalmışım
ÖZDEMİR, Mehmet Toygar 66/4 Beni
ÖZTÜRK, Hüseyin Emin 70/49 Âzâd Karabağ
QAYALI, Zərəngiz Dəmirçi 68/20 Qarşıla
QUSARÇAYLI, Ramiz 70/78 Çingiz
PARLAK, Ali 69/4 Bir Garibin Arzuhalı
PEKTAŞ, Mehmet 72/19 Gülistanda Kış Faslı (Divan Edebiyatında 'Şitaiyye'ye Dair
RZA, Əjder Yunus 70/43 Qarabağ Bayatıları
SADE, Mustafa 63/24 Bir Hicran Senfonisi, 67/11 Aşk Makamı, 72/9 Doğrudur!
SAĞIR, İbrahim 61/7 Gazel, 66/24 Anafor Sağanağı (Tecnis), 71/4 Hayâl
SARI, Mustafa 63/14 Gazel
SAVAŞ, Emine 62/12 Kader
SƏFƏRLİ, Aysel Xanlarqızı 70/72 Səngər Vətən Qoxuyur
SIKTAŞ, Emir 70/38 Elim Ne Haldedi?
SÖVDƏYAR, Muradov 70/33 Göyçə
SUBAŞI, Muhsin İlyas 71/3 Yağmur
ŞAHİN, Mücahit 67/10 Âbıhayat
ŞEHSUVAROĞLU, Lütfi 65/18 Rubailer/1, 67/20 Gazel
ŞƏMŞİR, Dədə 68/5 Altındayam
ŞEN, Recep 60/16 Dağ Çiçeklerine Ninniler Biriktiren Şair: Mustafa Pınarbaşı, 62/16 Hecenin Vürütözü: Ahmet Hamdi Tanpınar, 62/14 Faruk Nafiz Çamlıbel'in Şiirlerinde Memleket Kokusu, 66/16 Beyaz Şiirlerin Şairi: Ziya Osman Saba, 69/6 Bir Üslup Ustası: Yusuf Ziya Ortaç
ŞİMŞEK, Tacettin 60/4 Nazir Akalın'ın Şiirini Tahmis, 61/8 Aruz Az mı Çok mu Lazım?, 62/6 Tayyib Atmaca'nın Gelirim Redifli Şiirini Tahmis, 63/3 Vefa Perdesi, 64/8 Ritim de Bir Taklittir, 66/5 Vezn-i Âher Ne Ola ki?, 68/4 Işığa Güzellemeler, 70/19 Bağlama, 71/13 Vefa Perdesi 1-2-3, 72/15 Günlük Konuşmadan Aruza
TAĞIZADƏ, Rafail 70/70 Qazi Toyu
TAHİR, Nemət 60/13 Buz ve Atəş, 70/31 Qisas
TEKTAŞ, Musa 70/52 Karabağ'ın Kurtuluşu
TOVUZ, Elman 70/71 Qurbani Olduğum Əsgər
TURAL, Sadık Kemal 61/5 Sadık Kemal Turhal (Kemaloğlu) Turgut Günay (Yetik Ozan) Deyişmesi
TÜRK, Yılmaz 70/32 Karabağ'da Bir Çocuk
TÜRKOĞLU, İlqar 70/80 Qarabağ
UÇAR, Mukadder 62/10 Ah
USLU, Muzaffer 61/4 Yetmedi mi?
VAHABZADƏ, Bəxtiyar 70/4 Gülistan-Qarabağ
VURĞUN, Səməd 70/6 Şuşa
XASAYOĞLU, Rövsən 70/29 İt Aslanla Döyüşməz ki
XİYAVİ, Səhər 70/37 Yaylıgımla Baylayayım Yararı
YAQUB, Zəlimxan 70/15 Məmləkətim
YARGICI, Hümeyra 62/5 Bahar
YAVUZ, Mevlüt 64/19 Liza
YAZGAN, Bestami 60/5 Bizim Güzelliklerimiz
YILDIRIM, Halit 61/14 Şimdi, 69/11 Nasihat, 70/60 Karabağ
YILDIRIMTEPE, Ahmet 65/16 Mısrarlarda Gizli Adım, 69/5 Uzak-taki Sevdam, 70/58 İki Beden Tek Ruh
YILMAZ, Nedim 70/30 Şerâre
YILMAZ, Zekeriya 71/12 Aşkı İçenler
YUSİFOĞLU, İbrahim 70/59 Şuşa
YÜCEL, Nihat 62/20 Rubailer
YÜRÜR, Ulvi 70/34 Karabağ
ZARAR, Hüseyin 68/15 Suskun
ZENGEZURLU, Pervane 66/15 Dünya
ZƏNGİLƏNLİ, Sövdəyar 62/15 Olaydım

